

Burgerlijk procesrecht in de Europese Unie

Resolutie van het Europees Parlement inzake de vooruitzichten voor de onderlinge aanpassing van het burgerlijk procesrecht in de Europese Unie (COM(2002) 654 + COM(2002) 746 – C5-0201/2003 – 2003/2087(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Groenboek over de omzetting van het Verdrag van Rome van 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst in een communautair instrument, alsmede over de modernisering ervan (COM(2002) 654),
 - gezien het Groenboek betreffende een Europese procedure inzake betalingsbevelen en maatregelen ter vereenvoudiging en bespoediging van de procesvoering over geringe vorderingen (COM(2002) 746),
 - gelet op de artikelen 61, onder c en 65 van het EG-Verdrag,
 - gelet op het actieplan van de Raad en de Commissie over hoe de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid het best kunnen worden uitgevoerd, aangenomen door de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 3 december 1998¹, in het bijzonder de punten 39 en 40,
 - gelet op de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Tampere van 16 oktober 1999, in het bijzonder de punten 38 en 39,
 - gelet op Verordening (EG) nr. 743/2002 van de Raad van 25 april 2002 tot vaststelling van een algemeen communautair kader voor activiteiten ter vergemakkelijking van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken²,
 - gelet op artikel 47, lid 2 en artikel 163 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken en interne markt (A5-0041/2004),
- A. overwegende dat door de intensivering van uitwisseling en verplaatsingen in de interne markt ook geschillen met een grensoverschrijdend karakter toenemen die wegens de kosten en de moeilijkheden vanwege het internationaal karakter voor de Europese burgers en het MKB een ernstige belemmering vormen voor een vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal,
- B. overwegende dat de Europese Raad van Tampere heeft gepleit voor "nieuwe procesrechtregels voor grensoverschrijdende zaken, in het bijzonder betreffende de elementen die een soepele justitiële samenwerking en de toegang tot de rechter bevorderen, bijvoorbeeld inzake voorlopige maatregelen, bewijsvergaring, betalingsbevelen en

¹ PB C 19 van 23.1.1999, blz. 1.

² PB L 115 van 1.5.2002, blz. 1.

termijnen",

- C. overwegende dat de regels van het internationaal privaatrecht het bij grensoverschrijdende geschillen mogelijk moeten maken om met voldoende duidelijkheid de nationale rechterlijke bevoegdheid en het toepasselijke recht vast te stellen, en tevens de wederzijdse erkenning en/of tenuitvoerlegging van de door de verschillende nationale rechters genomen beslissingen te waarborgen,
- D. overwegende dat in het Verdrag van Brussel van 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken¹ een hele reeks regels is vastgesteld om de betreffende nationale jurisdictie te bepalen bij internationale geschillen en overwegende dat het Verdrag van Rome van 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst² de internationale regels voor het privaatrecht van de lidstaten zijn geharmoniseerd ten aanzien van contractuele verplichtingen door niet-contractuele verplichtingen te verwijzen naar een toekomstig instrument³,
- E. overwegende dat verordening Brussel I, het Verdrag van Rome, getransformeerd in een communautair instrument en gedeeltelijk vernieuwd, en het toekomstige instrument Rome II, doordat zij elkaar aanvullen, een aanzienlijke stap voorwaarts betekenen om de rechtszekerheid te waarborgen bij grensoverschrijdende geschillen,
- F. overwegende dat de "communautarisering" van het Verdrag van Rome een uniforme interpretatie mogelijk zou maken door het Hof van Justitie en dat met het oog op de uitbreiding van de Unie geen vertraging door ratificeringsprocedures zou optreden in de inwerkingtreding van uniforme regels inzake het collisierecht in de kandidaat-lidstaten,
- G. overwegende dat in sommige sectoren van het burgerlijk procesrecht harmonisering van de regels een betere en meer uniforme toegang mogelijk zou maken tot de rechtsgang doordat de intermediaire bepalingen (*exequatur*) die nu nog worden vereist, overbodig zouden worden,
- H. overwegende dat een snelle aflossing van leningen en de arbitrage van geschillen over geringe vorderingen een absolute noodzaak zijn voor de economische en commerciële uitwisseling en een voortdurende bron van zorg zijn voor alle economische sectoren die belang hebben bij een goed functioneren van de interne markt,
- I. overwegende dat, ter uitvoering van de conclusies van de Europese Raad van Tampere, in het programma van maatregelen inzake de tenuitvoerlegging van het beginsel van de wederzijdse erkenning van de beslissingen in burgerlijke en handelszaken wordt voorgesteld gemeenschappelijke Europese regels vast te leggen om de snelle en doeltreffende inning van niet-betwiste vorderingen mogelijk te maken en om de beslechting

¹ PB C 27 van 26.1.1998, blz. 1 (geconsolideerde versie). Vervangen door verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 die sedert 1 maart 2002 van kracht is over de rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB L 12 van 16.1.2001, blz.1). Het Verdrag van Brussel uit 1968 blijft evenwel nog van kracht voor de betrekkingen tussen Denemarken en de andere lidstaten.

² PB C 27 van 26.1.1998, blz. 34 (geconsolideerde versie).

³ Het instrument "Rome II" dat thans gestalte heeft gekregen in het voorstel voor een verordening betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen ("Rome II").

van transnationale geschillen over geringe vorderingen te bespoedigen,

- J. overwegende dat harmonisering van het burgerlijk procesrecht in de Europese Unie niet los kan worden gezien van de uniformiteit van het systeem van kennisgeving en mededeling in de lidstaten voor gerechtelijke en buitengerechtelijke beslissingen,

Ten aanzien van het Groenboek over de omzetting van het Verdrag van Rome van 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst in een communautair instrument, alsmede over de modernisering ervan (COM(2002) 654)

1. is voorstander van het initiatief van de Commissie;
2. verzoekt de Commissie iets te doen aan de buitensporige verbrokkeling van de verschillende horizontale en sectoriële instrumenten voor de regels die van toepassing zijn op verbintenissen door deze te bundelen in één enkele wetstekst;
3. verzoekt de Commissie te evalueren of het wenselijk is in de toekomst te komen tot een codificatie van alle communautaire instrumenten die de regels bepalen van het internationale privaatrecht: verordening "Brussel I", het Verdrag van Rome en het toekomstige instrument "Rome II";
4. verzoekt de Commissie rekening te houden met de volgende punten:
 - a) de goedkeuring van een verordening voor te stellen,
 - b) in het geval dat de keuze van de betrokken partijen valt op de wet van een derde staat moeten er garanties zijn voor toepassing van de bepalingen van het Gemeenschapsrecht als alle elementen bij een verbintenis of althans de belangrijkste gevestigd zijn op het grondgebied van de Unie,
 - c) de toepassing van internationale overeenkomsten waarbij een lidstaat partij is of wordt, wordt onverlet gelaten,
 - d) de regels zijn ook van toepassing op het verzekeringscontract voor het afdekken van op het grondgebied van de lidstaten bestaande risico's,
 - e) wat artikel 4 van het Verdrag betreft: de verbintenis wordt geregeld door het recht van het land van gebruikelijke verblijfplaats of waar het centraal bestuur gevestigd is als het gaat om een vereniging of een rechtspersoon, van de partij die de kenmerkende dienst moet leveren; subsidiair in het geval waarin de kenmerkende dienstverlening niet kan worden vastgesteld, wordt de verbintenis geregeld door het recht van het land waarmee de verbintenis de nauwste banden vertoont,
 - f) in het geval dat een verbintenis is aangegaan door de consumenten zijn de criteria van toepassing uit de artikelen 3 en 4 van het Verdrag onverminderd de bescherming die aan de consument wordt geboden door de dwingende wetsbepalingen van het land waar de consument zijn gebruikelijke woonplaats heeft op het moment dat de verbintenis is aangegaan, mits dit land niet onbekend is aan de andere partij doordat de consument hem hierover in het ongewisse heeft gelaten,
 - g) het is wenselijk dat het nieuwe communautaire instrument nauwkeurig de reikwijdte aangeeft van het begrip "dwingende bepalingen" in het licht van de jurisprudentie van

het Hof van Justitie,

- h) in de individuele arbeidscontracten moet artikel 6 van het Verdrag van Rome worden gecoördineerd met Richtlijn 1996/71/EG van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten¹, opdat toepassing verzekerd is van de dwingende bepalingen van de wet van het land waar de terbeschikkingstelling plaatsvindt. De terbeschikkingstelling van werknemers in een ander land moet voor een beperkte periode gelden al naargelang van de duur en de aard van de verrichting; het voortduren van de terbeschikkingstelling kan niet worden uitgesloten in geval van een nieuw arbeidscontract dat in het ontvangende land is gesloten met een werkgever (bijvoorbeeld een bedrijf) die deel uitmaakt van het concern waartoe ook de vorige werkgever behoorde,
- i) ten aanzien van de op de vorm van de verbintenis toe te passen wet in het geval van e-commerce wordt, wanneer het niet mogelijk is vast te stellen op welke plaats de partijen hun wens hebben uitgedrukt, verwezen naar de wet van de gebruikelijke woonplaats van de partij die de verrichting koopt of ontvangt,
- j) bij het preciseren van het toepasselijke recht in het geval van de inroepbaarheid van de cessie van de schuldvordering moet worden verwezen naar het recht van de woonplaats van de cedent,
- k) voor de wettelijke schuldvergelijking geldt het recht dat van toepassing is op de schuldvordering waartegen de schuldvergelijking wordt ingeroepen.

Ten aanzien van het Groenboek betreffende een Europese procedure inzake betalingsbevelen en maatregelen ter vereenvoudiging en bespoediging van de procesvoering over geringe vorderingen (COM(2002) 746)

- 5. is voorstander van het initiatief van de Commissie;
- 6. verzoekt de Commissie rekening te houden met de volgende punten:
 - a) de goedkeuring van een verordening voor te stellen waarvan de toepassing beperkt blijft tot grensoverschrijdende geschillen,
 - b) de partijen kunnen kiezen voor de Europese speciale procedures of anders voor de in de lidstaten bestaande gewone procedures,
 - c) de Europese betalingsbevelprocedure moeten beperkt blijven tot financiële verplichtingen die uit een contractuele en niet-contractuele bron voortvloeien zonder dat een strafmaat wordt bepaald,
 - d) de betalingsbevelprocedure kan zich voltrekken in één enkele fase, bestaande uit een summier evaluatie van de zaak op basis van een bewijslast die is opgesteld door een persoon die als rechter kan optreden; de lidstaten die een procedure in twee fasen kennen, mogen deze handhaven;
 - e) de gedaagde tegen wie het betalingsbevel zich richt, moet worden geïnformeerd over de

¹ PB L 18 van 21.1.1997, blz. 1.

mogelijkheid om binnen een korte termijn in beroep te gaan; wanneer deze termijn is verstreken, wordt de maatregel definitief en voltrokken,

- f) het Europees betalingsbevel zal onmiddellijk ten uitvoer worden gebracht in een andere lidstaat zonder dat men de exequaturprocedure kan hanteren, slechts nadat de authenticiteit en de uitvoerbaarheid in de lidstaat van herkomst vooraf is vastgesteld, zoals momenteel is vastgelegd in de Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen,
- g) om te waarborgen dat het betalingsbevel uitvoerbaar is op het grondgebied van de Unie kunnen gemeenschappelijke regels worden aangenomen voor de kennisgeving van het bevel waarbij in het bijzonder wordt aangegeven welke zaken en welke beperkingen gesteld zijn aan een vervangende kennisgeving wanneer de kennisgeving die de debiteur ter hand is gesteld, ontbreekt,
- h) de jurisdictionele bevoegdheid, de erkenning en uitvoering van de besluiten in burgerlijke en handelszaken worden vastgesteld op basis van verordening "Brussel I" die onvoldoende recht blijkt te doen aan de omstandigheden waaronder de vonnissen in de praktijken worden uitgevoerd,
- i) de kennisgeving dient te geschieden door gespecialiseerd personeel dat beschikt over een juridische opleiding en dat in staat is aan de gedaagde alle met de lopende procedure verband houdende uitleg geven,
- j) de procedure voor geschillen van geringe omvang is niet alleen van toepassing op zaken waarbij het gaat om de betaling van een geldbedrag nadat een grens is vastgesteld voor de waarde van de zaak, maar ook valt te denken aan uitbreiding tot alle andere geschillen waarbij het gaat om economische betrekkingen op het gebied van verbintenissen,
- k) bij de procedure voor geringe vorderingen worden alternatieve methodes toegepast voor arbitrage van geschillen, de bewijsvoering wordt vereenvoudigd en de mogelijkheden om aan te vechten zijn beperkt;

o

o o

7. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.